

Poznanie integralne.
Pomiędzy nauką i sztuką

WYKŁADY POZNAŃSKIE Z FILOZOFII

Z prac Komisji Filozoficznej PTPN

Redakcja naukowa serii

Prof. UAM dr hab. Piotr W. Juchacz

Przewodniczący Komisji Filozoficznej PTPN

Prof. UAM dr hab. Karolina M. Cern

Przewodnicząca Wydziału I Filologiczno-Filozoficznego PTPN

OD POWSTANIA POZNAŃSKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK w 1857 roku filozofowie, by wspomnieć tylko pierwszego prezesa towarzystwa hr. Augusta Cieszkowskiego czy Karola Libelta, brali czynny udział zarówno w jego pracach naukowych, jak i aktywnościach nastawionych na krzewienie wiedzy wśród współobywateli.

Kontynuując tę tradycję, obecne władze Komisji Filozoficznej PTPN podjęły inicjatywę wspólnego z Wydziałem Filozoficznym Uniwersytetu im. A. Mickiewicza wydawania serii *Wykłady Poznańskie z Filozofii*, której ambicją jest przywrócenie ducha *res publica literaria* naszym czasom, wszakże w postaci nowej, zdemokratyzowanej i otwartej na krytycznych obywateli dążących do oświeconego rozumienia otaczającego ich świata.

Pochłonięci badaniami pogłębiającymi obecny stan wiedzy ludzkiej, częstokroć nie doceniamy znaczenia podzielenia się ich wynikami z szerszym gronem wykształconych czytelników. Mamy nadzieję, że seria *Wykłady Poznańskie z Filozofii* wraz z towarzyszącymi jej wykładami publicznymi stanowić będzie agorę deliberacji pomiędzy badaczami i światłymi obywatelami Rzeczypospolitej.

Poznanie integralne. Pomiędzy nauką i sztuką

Anna Ziółkowska-Juś

Wydawnictwo Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk
Poznań 2025

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK

Wydział Filologiczno-Filozoficzny, Komisja Filozoficzna

SERIA

Wykłady Poznańskie z Filozofii

REDAKCJA NAUKOWA SERII

Piotr W. Juchacz i Karolina M. Cern

GŁÓWNY REDAKTOR WYDAWNICTW PTPN

Jakub Kępiński

RECENZENCI

prof. dr hab. Małgorzata Czarnocka

(Instytut Filozofii i Socjologii PAN)

prof. dr hab. Andrzej Wierciński

(Uniwersytet Warszawski)

REDAKCJA JĘZYKOWA I KOREKTA

Katarzyna Bułczyńska

PROJEKT OKŁADKI I ŁAMANIE

TREVO Martins

Publikacja sfinansowana przez Wydział Filozoficzny Uniwersytetu
im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Creative Commons: Uznanie autorstwa – Bez utworów
zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-ND 4.0)

Poznań 2025

ISBN 978-83-7654-589-9

eISBN 978-83-7654-585-1

DOI 10.14746/978-83-7654-589-9-13

Wydawnictwo

Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk

ul. Mielżyńskiego 27/29, 61-725 Poznań

<http://www.ptpn.poznan.pl>, dystrybucja@ptpn.poznan.pl

Spis treści

Wprowadzenie	7
1. Nauka i sztuka	13
1.1. Z dziejów relacji pomiędzy nauką i sztuką. Związki i antynomie	16
1.2. Koncepcja i założenia poznania integralnego	38
2. Podmiot i tożsamość „ja” a poznanie. Pomiędzy racjonalnością a estetycznością	57
2.1. Podmiot i tożsamość „ja” w racjonalnym i naukowym modelu poznania	58
2.2. Podmiot i tożsamość „ja” w romantycznym ekspresywizmie. Zwrot ku estetyczności, sztuce, uczuciom i naturze	79
2.3. Podmiot i tożsamość „ja” w poznaniu integralnym ...	96
3. Poznanie integralne w praktyce. Na przykładzie sztuki lekarskiej	123
3.1. Z dziejów praktyki lekarskiej. Pomiędzy nauką i sztuką	125
3.2. Integralność poznania lekarskiego	140
Zakończenie	153

Bibliografia	157
Streszczenie	165
Summary	167